

(Нови Репортер, 8. 6. 2011)

Послије првог појављивања Ратка Младића у судници Хашког трибунала, ниједна страна, заинтересована за расплет тог процеса, нема разлог за ентузијазам. Прије свега, тужилаштво у оквиру те политичке институције, камуфлиране провидном правном маском, не може да рачуна на важну карику у ланцу њихових манипулација. Ријеч је о интензивној комуникацији са оптуженом особом, односно, о постојању активног другог актера у жалосној арени у главном граду Холандије. То уопште не подразумејева сагласност мета за стријелице Сержа Брамерца са неподопштинама које им се стављају на терет. Напротив, имајући у виду животну логику, али и бизарну интенцију Тужилаштва у Хагу, јасно је да ће се конкуренти у супротном углу сале за суђења оштро опирати тврдњама које чују од најпознатије инквизиције садашњег времена.

Али, и такве жестоке полемике, на парадоксалан начин, одговарају тужиоцима, пошто је терен за њихове игре у потпуности намијењен пропаганди и «историји». Због прве димензије, с њиховог становишта, пожељно је да се сатанизоване личности буне и негодују, јер Брамерц са сарадницима има на располагању моћну глобалну медијску логистику која ће то представити као бездушност, заслијепљеност и непоправљивост углавном «српских крвника». На исти ефекат рачуна се и приликом комплетирања друге категорије – кројења «официјелне истине» о ратовима на Балкану у посљедњој деценији прошлог вијека. Ради се, наравно, о општим мјестима политичког новоговора западних центара моћи, доступним сваком овдашњем посматрачу програма ЦНН-а од почетка деведесетих година до данас.

Сиротински снобизам: У сваком случају, реакције које су им, у апсурдном стицају околности, биле потребне, хашки тужиоци и њихови послодавци добијали су у изобиљу од покојног Слободана Милошевића, више него живог Војислава Шешеља и непредвидивог Радована Караџића. Али, не и од Ратка Младића, бар када је ријеч о његовом премијерном наступу у Трибуналу. Показало се да су заиста утемељене почетне процјене о Младићевом лошем здравственом стању, након стварног или симулираног

Пише: Саша Бижић
петак, 10 јун 2011 12:04

хапшења у Лазареву код Зрењанина, иако су они у чијим главама је генерал већ унапред осуђен на најтежу казну одмах гракнули да му, уствари, није ништа и да је читава та прича дио некакве тактике. Реалност је очигледна – психофизичка кондиција бившег команданта Војске Републике Српске је веома дискутабилна, што је посљедица недвосмислене дугогодишње медицинске запуштености, без обзира на расправе о (не)упућености одговарајућих служби у Србији у све аспекте његовог живота током периода непојављивања у јавности.

Значи, од мучног призора Ратка Младића који је, потпуно у свом свијету, понављао неколико пркосних, али не нарочито артикулисаних лајтмотива, Тужилаштво сигурно неће имати користи, ако се такве сцене наставе у наредним епизодама хашке драме. Исто осјећање ускраћености са Брамерцом дијели бошњачки политички и медијски естаблишмент, али и већина обичних смртника из доминантнијег дијела Федерације БиХ. У чудној комбинацији жеље за линчом и готово колективне «молитве» за Младићево здравље, у Сарајеву се страхује да се и овог пута не понови Милошевићев биолошки крај, прије него што та врста публике буде у прилици да дочека финиш процеса Младићу и било какву «легалистичку» аргуменатацију замјени «саморазумљивим» скандирањем: «На смрт!» Додуше, хашко тужилаштво и судско вијеће, усљед параграфа који им баш не дозвољавају методе из вестерна, могу да «задовоље» бошњачке максималисте «тек» доживотним затвором за времешног Младића. Међутим, и за ту резервну «сатисфакцију» биће осујећени ако се читава сеанса са генералом, до неминовног колапса, буде вртила у кругу процедуралног мрцварења, према принципу «један корак напријед – два корака назад».

Са великом нулом након првих мјесеци суђења Младићу суочиће се и званични Београд. Карикатурално самозадовољан властитом «луцидношћу» шахисте који жртвује фигуру значајне тежине да би помјерио пјешака за једно поље, предсједник Србије Борис Тадић неће дуго чекати да схвати да на «улазници» за Брисел - нема датума, иако је био гротескно увјерен да је на хашкој билетарници купио потпуно валидно парче папира са таквим садржајем. Ипак, у још већој мјери од пауна са псеудодржавничким гардом, сву мизерију актуелне власти у Србији тренутно најоптималније илуструје министарка правде Снежана Маловић. Иако је у садашњој хијерхији београдске владајуће структуре тек чиновник мало вишег ранга, али без мрвице аутономије, она је у фарси са кратким «говором» на енглеском језику огољено манифестовала све лимите отужне братије, а како се види – и сестринства, са «мисијом» да Србију уведе у Европску унију. Проблем с њеном бламажом, наравно, није у томе што не зна енглески језик, већ у својеврсном «сиротињском снобизму», у жељи да се демонстрира снисходљивост према било коме ко долази са «обожаваних» адреса, макар то били и анонимни журналисти који су могли да имају на располагању регуларне преводилачке услуге. Али, требало их је «импресионирати» суманутим «јапи» наступом, чак и по цијену министаркине трагикомичне личне бруке.

Док је Маловићева замуцкивала, сричући пар вуковски транскрибованих реченица са папирића, добијеног од ревносих сарадника, Србија је имала шансу да се још једном увјери како изгледа када њена «народна власт» испуњава «облигејшн». С друге стране, испрени сатиричари са Интернет – портала добили су сјајну подлогу да направе имагинарни, али изузетно духовити наставак «енглеског» подсјетника Снежане Маловић. За то вријеме, Република Српска се носила са оним што се дешавало Младићу, прво пар стотина километара источније, а затим неколико хиљада миља сјеверозападније. О самој личности Ратка Младића, и у приватним разговорима и у јавним наступима, чуле су се различите оцјене – од апсолутне фасцинације, преко трезвеног указивања на позитивне и негативне стране његовог карактера, до наглашене аверзије.

Ипак, у односу према важнијем аспект – позицији тог човјека у једном преломном времену, функцији главнокомандујућег ВРС, између Новог Града и Требиња доминирао је утисак понижености због начина на који је извршен Младићев «трансфер» у Хаг, али и стања у којем је тамо изручен. Мада, таквим, скоро колективним горким окусом у устима, становници РС нису «почашћени» властитом «заслугом», већ промашеним калкулацијама појединих прекодринских сународника. Ипак, једна ствар је неупитна - уколико корице суђења Ратку Младићу, премазане љепком његовог нарушеног здравља, икада буду отворене, Република Српска неће имати разлога да прихвати авети «колективне одговорности» за ратне злочине, без обзира на лутања «истине» у хашким катакомбама.

Продавац магле: Али, када је ријеч о сребреничкој тегобној страници ратне књиге у БиХ, сваки рационални поглед са Запада на овдашњу блиску прошлост морао би да озбиљно третира неке детаље. Рецимо, Младићеву реченицу, поменуто у луцидном интервалу током краткотрајног београдског притвора – да одговорност за Сребреницу сносе «паравојска, параполиција и параполитика». У сличном рангу је и недавна изјава Ханса Коузија, данас пензионисаног, бившег првог човјека холандске армије: «Није сигурно да ће Младић бити осуђен за геноцид, јер није унапред планирао да побије муслимане у Сребреници 1995. године». Коузијеве ријечи јесу незграпне, али, нема дилеме да долазе од упућене и компетентне особе, која зна шта прича. То се не би могло рећи за високог представника у БиХ Валентина Инцка и његове реторичке бравуре, темпиране да угоде сарајевској политичкој чаршији у периоду између стављања референдума у Републици Српској на «стенд бај» и почетка дијалога са бриселским званичницима о реформи правосуђа у Босни и Херцеговини.

Међутим, из Аустрије долазе и опсервације које заслужују већу пажњу од Инцкових

Пише: Саша Бижић
петак, 10 јун 2011 12:04

«тлапњи». Неке су сумњиве, попут иницијативе Валентиновог претходника Вофганга Петрича да се ревидира Вашингтонски споразум, што није спорно, али тако што ће се Федерација БиХ унитаризовати, елиминацијом кантона, што јесте спорно. Наравно, РС нема мотив да се намеће као арбитар у бошњачко-хрватском спору, али, овдје није ријеч о томе, већ о чињеници да се централистички вјетрови у БиХ никада не задржавају у ентитетским оквирима, па је извјесно да ту амбицију има и овај подухват, који сада гура Петрич, а то је прије пар година чинила Дорис Пак. Опет, бечка кухиња доноси и изненађења, за шта се побринуо бивши координатор Пакта за стабилност југоисточне Европе Ерхард Бусек. Иако фигура са нимало србофилном репутацијом, ових дана је цинизам разложно усмјерио према бошњачкој страни. «Не бих никада тражио да се неко извана мијеша, а ви то стално тражите», био је оправдано «отрован» Бусек, док је шокираним радозналцима из Сарајева поручивао да «избаце међународну заједницу из своје земље».

По свему судећи, страни фактор ће бити принуђен да сам напусти БиХ оног момента када домаћа политичка «елита» изњедри продавца магле који може да се равноправно надмеће с њима у тој дисциплини. Изгледа да је тај тренутак близу, пошто су такозвани «платформаша» из Федерације као кандидата за предсједавајућег Савјета министара предложили Славу Кукића. Тај невиђени демагог из Посушја, лажни Хрват који добровољно и еуфорично испуњава налоге Златка Лагуџије, готово да нема шансе да прикупи довољан број гласова у Парламенту БиХ за «премијерску» функцију. Али, може да до те мјере затрује односе у овој земљи и покрене бујицу која ће срушити све «међународне» бране за океански потенцијал дисолуције Босне и Херцеговине.

Уколико, ипак, избаци из трке Борјану Кришто, као једино сувисло рјешење унутар прокламоване кандидатске тројке, и самопромовисаног Младена Иванковића – Лијановића, као једини блесавији избор од њега, Кукић ће натоварити претешко бреме бахатим «платформашима». Ортаци из СДП-а и ХСП-а можда имају капацитет да истовремено хистеришу против Ратка Младића и глорификују Блажа Краљевића, команданта ХОС-а који због погибије у унутархрватским обрачунима 1992. године није стигао да оствари болесну илузију – заједнички продор слова У и полумјесеца на Дрину. Али, «платформашки» квартет је преслабашан да би, ако пређе границу са господом Славом, избјегао неумољивост древне метафоре: «Подигла се кука и мотика». Јер, тамо гдје се појаве «кукићи», обавезно стижу и «мотикићи». Једно без другог не иде.